

kteri bi zadeli deželno zalogo, ter ob enem naj bi se tudi z gospodom grajščakom dogovorilo o črtežu zakupne pogodbe, ter o vsem tem poročilo deželnemu odboru. Za izvedenca se je bil k tej komisiji sprosil g. Franjo Povše, voditelj in učitelj slovenskega oddelka na Goriški deželni kmetijski šoli, gosp. dr. Bleiweisa, kterega je služba ovirala, da ni mogel sam tje iti, nadomestoval je gosp. Murnik kot zastopnik deželnega odbora, zastopnik kmetijske družbe je bil g. dr. Razlag in za tehnika gosp. Franjo Witschel. Konec julija meseca letos so imenovani gospodje ogledovali posestvo gosp. pl. Langer-ja v Bršlinu. Sodba vseh se je strinjala v tem, da so tla tistih zemljišč, ktera bi dobila šola, vrlo dobra v razne namene kmetijskega nauka, a da ima Bršlin premalo travnikov ter da nima nič vinogradov; da bi poslopje v šolske namene potrebovalo zelo mnogo predelovanja in novega zidanja, kterim je tehnik 10.000 do 12.000 gold. stroškov prisodil, potem, ko mu je prof. Povše povedal, kakih in koliko prostorišč je treba. (Kon. prih.)

Zdravnišek stvari.

Domača zdravila pri kozah in mačuhu.

Iz spodnje Idrije 8. svečana. B. L.

Kužne bolezni: kozé in mačuh ste nam konec lanskega leta velik strah delale. Zdravnik na kmetih ni tako lahko pri rokah kakor v mestih, čeravno je dolžnost vsacega človeka, da pri zdravniku pomoči išče. Dokler pa ga ni, je treba ljudem vsaj pametno ravnati, da se kužna bolezen ne zatrosi in bolnik bolezni ne pohujša.

K nam na Karnice v spodnjo Idrijo sta bila dva drvarja iz Blegajše konec meseca maja kozé zanesla. Kmalu jih je bilo več bolnih. Ko mi to ljudje povedó, sem dal pri farni cerkvi dne 16. junija oklicati, naj se te kužne bolezni varujejo in naj takih bolnikov brez silne potrebe ne obiskujejo; kdor pa k njim mora, naj kakošne dišave v usta vzame, na priliko kakih 6 ali 8 brinovih jagod ali kake 3 ali 4 kaplje brinovega olja na žlici vode popije, ali pa kake 3 ali 4 kaplje tega olja na cukar kane in v usta vzame; tudi je dobro kalmež v ustih zvečiti, ko je pri bolniku, pa sline izpljuvati, ne jih požirati. — Kteri pri takih mrličih opraviti imajo, jih v trugo devljejo in pokopat nesó, naj tudi poprej tako storijo, usta naj si pa s facolom zavežejo, da manj slabega zraka v-se dobijo. — Kozavi bolniki morajo gorko, a ne prevroče in soparno imeti; v hiši mora biti dober zrak, vsak dan kake 2krat naj se izba z brinovimi koreninami pokadi, pa tako, da brinov les brez dima v izbi gorí. Bolnik ne sme kar nič na mrzli zrak iti ali kaj mrzlega zavžiti. Za pijačo je najbolja ječmenova voda, ki se večkrat na dan mlačna pije, nikoli mrzla.

V začetku meseca oktobra nas je obiskala še druga kužna bolezen, kteri pravijo mačuh (tifus). Pri hišah v spodnji Idriji in spodnji Kanomlji, kjer se vodi Idrijica in Kanomljica stekate, se je začela in ondi najhujše razsajala; po 2 ali 3 osebi na dan so zbolele. Ravno tako sem dal oklicati, kakor pri kozji bolezni. — Ko sem 15. dne v Idriji na véliki oštariji bil, me je vpričo več mož neka kmetica hudo oštela, rekši, zakaj da take reči dajem oklicavati, kar nič ni; kogar Bog hoče, ta umrje, drug pa ne, naj dela kar hoče! Nisem si mogel kaj, da ne bi bil neumni babici rekel: Bog ti bode pomagat, ako si sama pomagaš in storiš, kar je pametno. In kmalu je resnico mojih besed sama skusila. Častiljivi gosp. dr. Razpet iz Postojne so si hvalevredno pri-

zadeli in naše revne bolnike večkrat obiskovali. Zbolelo jih je bilo za mačuhom od 1. oktobra do konca decembra 68, umrlo 16, ozdravelo se jih je 52. Pomrli so le taki, ki so na ravnem pri vodi stanovali, s hribov še niso nobenega mrliča prinesli, akoravno tako v več hišah zbolijo. Iz tega se vidi, da je po hribih boljši zrak.

Mnogovrstne novice.

* *Prerokovanje o letošnji letini.* James Pudley, glasoviti Angleški naravoslovec, ki se tudi s prerokovanjem vremena peča, napoveduje letošnjo letino tako le: Leto 1873. bo najrodovitnejše tekočega stoletja: žita na kupe, vina obilo in še več kakor 1834. leta. Zakaj da nimamo nič prave zime letos, prizadeva si dokazati s tem, da veliki viharji ekvatorski, ki so bili novembra in decembra meseca lani, so zapodili zimo čez morje. Mraza ne bode več; konec meseca svečana bodo že sadna drevesa cvetela. — Tako Angležki prerok. Ali je prerokoval to le za Angležko deželo ali tudi za druge, tega ne pove, a tudi glave ni zastavil, da bode tako.

* *Naglo smrt od čbele pičenega človeka* pripovedujejo Laški časniki. Neki Jožef K. Bruna v Kazali (na Sardinskem) je nedavno ogledoval svoje panjove; čbela ga piči in on pri tej priči omedlí. Ni se več zavedel in čez malo ur je bil mrtev. — Več ne povedó časniki, pa tudi tega ne, kaj so zdravniki našli v truplu raztečenega; morebiti je bil le mrtud, za kterim je po naključbi umrl pičeni, kajti če tudi so čbelni piki včasih nevarni, tako nagla smrt po njih vendar se ne dá lahko razumeti.

Naši dopisi.

Iz Dunaja 9. sveč. ☺ — Na Poljake v državnem zboru gleda zdaj ves svet, kako se bodo vedli nasproti direktnim volitvam. Časniki prinašajo različna poročila o klubovi seji 7. dne t. m. Eden pravi to, drugi drugo. **Prav gotovo** je to, kar Vam jaz povem. Klubova seja bila je res 7. t. m. Grof Goľuhovski je bil pričujoč ter je predlog stavil: naj Poljski klub zaradi direktnih volitev po njem z vlado v razgovor stopi. Ta predlog je bil enoglasno zavržen. Drug predlog je bil ta: naj se voli komisija, ki se z Goľuhovskim v pomenkovanje spusti zaradi direktnih volitev in pa zaradi koncesij, ki naj se dadó Galiciji, in ktera potem poroča klubu. Tudi ta predlog je bil enoglasno zavržen. — To je v vsem resnica. Iz tega vidite, da klub ne dopušča nikakoršne mešetarije niti z Goľuhovskim niti z ministerstvom o direktnih volitvah. Da so ustavoverci vsi zbegani, ker se jim štrana volilne reforme od vseh strani meša, to berete v njihovih listih. — Kar današnji „Wanderer“ piše o ministerski krizi, verjemite mi, ni s trte zvito. Morebiti vendar „post nubila Phoebus!“

Iz Gorice 8. febr. — Nemški časniki večkrat zaničljivo govorijo o ruski cenzuri, pripovedujejo, kako je ona to ali to vest pomazala z ominožnim črnilom in kažejo s prstom na „rusko kulturo“. Ebbene — Italijani gotovo veljajo za „kulturen narod“ — nad tem tudi Nemci ne dvomijo; — najhujši narodnjaki italijanski so, kakor skušnja uči, na mejah etnografičnega obsega. Tako so naši goriški mejači s priimki končujočimi se z „-i“ najhujši italianissimi. Tedaj bi šlo misliti, da se pri njih največ italijanske kulture nahaja. Pa poslušajte, kaj se je zgodilo te dni, prav za prav te noči! V gosposki ulici si je bil dal pred nekaj dnevi napraviti nek štacunar čisto slovensk napis